

Obsah

	Strana
Uvod	1

První oddíl.

O pohlavních audech ženských

s wloženým krátkým poučením o strogi a výkonech
těla člověčího vůbec 8

I. O pánwici ženské 8

A. O pánwici samé, t. g. bez spogenj gegjho s částkami měkkými 9

Poznamenání o kostře, o rozdělení dřívku, o páteři, o kochu
a o audech §. 19.

Kosti pánwice §. §. 20—27.

Poznamenání o mozku a misse, o nerwech, o swalech a
šlachách a o gich výkonech §. 26.

Kosti s pánwicj spogené §. §. 29 a 30. — Spogenj kostj pán-
wicnjch §. §. 31—33.

Poznamenání o chrustawkách a swazech §. 31.

Negmenovaná linie §. 34. — Sanbylaubj §. 35. —

Předhoří §. 36. — Kauty pánwice §. 37. — Rozdělení

pánwice §. §. 38—43. — Průměrowé a giné míry pán-

wice §. §. 44—51. — Výška neb hlubokost pánwice §. 53. —

Wedaucj linie pánwice §. 54. — Náklonnost pánwice

§. 55. — Pogem pánwice dobře složené §. 56. — Účel

pánwice ženské w ohledu porodnickém §. 57.

Znamenj, gimiž pánwici ženskau od mužské rozezná-
wáme §. 57.

B. O pánwici we spogenj s gegjmi měkkými částkami 23

Měkké částky pánwice hořejšj, břisnj obálky a břisnj
lis §. 59.

Poznamenání o bjlé žáře břicha a o wnitřnostech dutiny
břisnj §. 59.

Měkké částky pánwice dolegšj s močowým měchýřem, s mo-
čowau trubičkau, s konečnjkem a s prostřednjm masem

§. §. 60—66.

II. O měkkých pohlavních částkách ženských	26
A. O zevnitřních měkkých pohlavních částkách	26
1) Hanby wršek §. 69. — 2) Veliké hanby pysky §. 70. — 3) Malé hanby pysky §. 71. — 4) Posstiváček §. 72. — 5) Otwor močové trubičky §. 73. — 6) Wchod do posswy a panenská blanice §. 74. — 7) Prsy ženské §. 75. Poznamenání o žlázách a o wylučování §. 75.	
B. O wnitřních měkkých pohlavních částkách . . .	28
1) Posswa §. 77. Poznamenání o blanách slizných §. 77.	
2) Materník se swými swazy §. §. 78—86. Poznamenání o sfljpkowatině, o tuků a o cewách §. 86.	
3) Mateční trubice §. 87. — 4) Wagečníky §. 88. Poznamenání o uzrání a vycházení wagiček z wageč- níku a o měsíčním kwětu §. 88.	

Drubý oddíl.

O těhotenstwj zdravj přiměřeném, o wy- ssetřování porodnickém a o pravidlech, podlé nichž se těhotné chowati mají s dalšími poznamenáními o strogi a výkonech těla člověčjho wúbec	35
I. O těhotenstwj w esměsa ge horozdjlnostech	35
Obcowání, zúrodnění a početj §. 90. — účel těhotenstwj §. 91. — Rozdělení těhotenstwj §. 92.	
II. O těhotenstwj zdravj přiměřeném zwlastě a o změnách, gežto w těle žen- ském působj	38
A. O změnách, gežto se celého těla, wygmauc ro- djcj částky, týkaj	38
B. O změnách těhotenstwjim způsobených, gežto se rodjcjch částek týkaj	40
a) O změnách na materníku, na břisse, na pupku, na posswě, na zewněgšjch pohlavních audech a na pánwici	41
Změny 1) na materníku, na břisse a na pupku §. §. 97—113; 2) na posswě §. 114; — 3) na zewněgšjch stydkých částkách §. 115; — 4) na prsau §. 116; — 5) na pánwici §. 117. — Rozdjł nadřčených změn u prwniček a u žen giž porodiwšjch §. 118.	
b) O změnách u wnitř materníku, neb o zúrod- něném wegci	48
Wenáhlé zwětsšování se wegce §. 119. — Spogenj wegce s blanau sítowitau §. 120. — Částky zúrodněného wegce §. 121. — 1) Mázdry wegcowé §. §. 122 a 123. — 2) Wody wageční §. §. 124 a 125. — 3) Koiáč §. §. 126—131.	

Poznamenání o vyživování těla vůbec; o zažití a tvoření se krve, o dýchání, o oběhu krve a o srdci, o žilotepu, o bití srdce a o zvucích srdečních zvláště § 131.

- 4) Pupeční šňůra §. §. 132—133. — Poměr spolučástek plodu v těhotenství mnohopočetném §. 139. — 5) Plod §. §. 140—149. — Značky zralosti plodu §. 150. — Gine vlastnosti plodu zralého v ohledu porodnickém zname nité §. 152. — Glava plodu, gegj rozdělení a kosti lebku skládající §. §. 153 a 154. — Lupinky a švy §. §. 155—157. — Plochy hlavy §. 158. — Průměrové a obgem hlavy §. 159. — Šířka ramen a kyčlí §. 160. — Vyživení plodu v těle matčině §. 161.

Poznamenání o oběhu krve v plodu §. 161.

Postava plodu v materniku §. 162. — Položení plodu §. 163. — Položení plodů v těhotenství dwogčatomém §. 164.

- III. O trvání těhotenství zdravj přiměřeného 68
- IV. O znacích těhotenství zdravj přiměřeného ve wšeligakých geho potazích, a o způsobu určení dobu těhotenství 70
- A O znacích těhotenství gednoduchého 71
- Negisté značky těhotenství a gich užitek §. 169. — Gisté značky těhotenství a gich užitek §. §. 170—173. — Kdy o těhotenství se gen domníváme, kdy ono prawdopodobno, kdy gisto gest §. 179.
- B. O znacích mnohopočetného těhotenství 77
- C. O znacích, z kterýchž poznati můžeme, zdali dítě w čas těhotenství živo neb mrtwo gest 78
- D. O časopočtu těhotenství 79
- V. O wyšetřování porodnickém 82
- Wyptávání co úvod k wyšetřování §. 190 a 191. — Rozdělení wyšetřování §. 192.
- A. O wyšetřování zewnjm 84
- 1) Zrakem §. §. 194 a 195 — 2) Smatem §. §. 196 a 197. — 3) Sluchem §. §. 198 a 199.
- B. O wyšetřování wnitřnjm 88
- 1) Skrz posswu §. §. 201—210 — 2) Skrz konečnjk §. §. 211 a 212.
- C. Wšeobecná prawidla, kterýmiž se při wyšetřování řjdití máme 93
- D. Prawidla zvláštnej týkající se wyšetřování pánwice, neb o wyměřování pánwičnjm . . . 95

Značky všeobecné povahy pánvice a gegich užitek §. 214. —

Rozdělení vyměřování pánvičnjho §. 215.

a) Zewnj wyměřování pánvice 96

b) Wnitřnj wyměřování pánvice 96

VI. Prawidla pro chování se těhotných 98

Třetj oddíl.

O porodu zdravj přiměřeném a o pomoci,
kteréz požaduge 104

I. O porodu wúbec 104

A. O rozdělení porodu 105

1) Ohledem na čas těhotenstwj §. 236. — Určení stáří plodu §. 237. — Značky nedospělého plodu §. 238. — Značky přezralosti neb přesčasnosti plodu §. 239. — 2) Ohledem na běh porodnj §. §. 240 a 241. — 3) Ohledem na počet narozených dětj §. 242. — 4) Ohledem na wplyw porodu na zdravj a žiwobyčj matky a dítěte §. 243.

B. O silách porod wykonáwagjcjch 108

a) O bolestech porodnjch 109

1) Bolesti porodnj maternjku §. §. 247—253. — 2) Bolesti porodnj posswy §. 254. — Účel bolesti porodnjch §. 255. — Rozdělení bolesti porodnjch §. §. 256—258.

b) O silách bolesti porodnj podporugjcjch 116

C. O přjbězjch obyčegných při porodu a o časobobách geho 117

Prwnj čas porodu §. 263. — Druhý čas §. 264. — Třetj čas porodu §. 265. — Čwrtý čas §. 266. — Pátý čas §. 267.

II. O porodu zdravj přiměřeném zwláště,
a o požádawcjcjch geho 122

Požádawky se strany rodičky §. 269. — Se strany dítěte §. 270 — Se strany spolučásteč dítěte §. 271.

III. O hlawnjch družjch porodu zdravj přiměřeného 124

Dle položení dítěte §. 272. — Dle počtu dětj a dle toho, gest-li dítě žiwo neb mrtwo §. 273.

IV. O znacjcch porodu zdravj přiměřeného,
o poddělenjch geho a o spůsobu procházenj dítěte skrz pánwici 125

Značky dobrého položení dítěte vůbec §. 274. — Wššeobecná pravidla, podle nichžto se procházení dítěte skrz pánevici řídí §. 275.

A. O porodu koncem hořejším dítěte se stáwagjícím, neb o porodu hlawau, geho znacjch, družjch a o geho běhu 127

a) O porodu lebka 127

1) O porodu týlem 128

Poznamenání o předhlavj a o opuchlině naléhagjící částky dítěte vůbec §. 282.

2) O porodu pautcem 135

b) O porodu twářj 136

1) O porodu twářnjm dokonalém 137

2) O porodu obličegowém nedokonalém, neb o porodu čelnjm 142

B. O porodu naléhagjícím dolegšjm koncem plodu (spodokoncowém), neb o porodu řitj, geho družjch, znacjch a o geho běhu 143

a) O porodu vlastně řitnjm 143

b) O porodu řitnjm s předpadnutjm dolegšjch audů 149

1) O porodu nohama 150

2) O porodu kolenama 151

Wplyw porodů spodokoncowých na matku a na dítě §. §. 322 a 323.

C. O porodu mnohopočetném 154

D. O znacjch žiwobyťj neb smrti dítěte při porodu 155

V. O pomoci při porodu zdravj přiměřeném potřebné 157

A. O pomoci neb o konánj babičky při porodech zdravj přiměřených vůbec a při porodech s položenjm pořádným dítěte zwláště . . . 159

W prwnj porodnj době §. §. 334—342.

Gednání při dáwánj flystérů vůbec a poznamenání o flystérech wyprázdňugjčjch zwláště §. 337. — Uwození močewodu do močowé trubičky §. 338.

W druhé porodnj době §. §. 343 a 344. — W třetj době §. §. 345—347. — W čtwrté době §. §. 348—355. — W páté době §. §. 356—359.

B. O pomoci při porodech zdravj přiměřených, při kterýchž dítě nepořádné položení má . . 177

a) O zwláštjných pravidlech chowánj se babičky při porodech s položenjm nepořádným hlawy dítěte 178

- 1) Při položení třetím a čtvrtém týlem §. 361. — 2) Při porodech pautcem §. 362. — 3) Při porodech obličejových a čelných §. 363.
- b) O zvláštěních pravidlech chování se babičky při porodech řití, nohama a kolena 179
- C. O pomoci při porodech mnohopočetných 182

Čtvrtý oddíl.

- O zdraví přiměřeném běhu šestinedělí, o pravidlech chování se šestineděle, o opatrování těch a novorozených dětí 185
- I. O šestinedělí vůbec 185
- II. O šestinedělí zdraví přiměřeném zvláště a o jeho výgwech 186
- III. O pravidlech chování se šestineděle a o těch opatrování 190
- IV. O opatrování novorozenětek 198

Pátý oddíl.

- O těhotenství chybném a o chování se babičky při něm 207
- I. O chybném směru a položení těhotného materníku 208
- A. O přepáčení těhotného materníku w zad 208
Poznamenání o změkčujících obkladkách §. 412.
- B. O přepáčení materníku těhotného ku předu, neb o tak nazwaném podbříšku 211
- C. O snižení a předpadnutí těhotného materníku 212
- II. O překážkách a nesnázích při močení těhotných bez chybného směru a chybného položení materníku 214
Zadržení moče §. 419. — Řezavka §. 420.
Připravování mandlového mléka §. 420.
- III. O otoku na nohau a na zevních rodicích částkách w čas těhotenství 215
- A. O otoku wodnatelném u těhotných 215
Připravování otok zhaněgjcich pytlíků §. 424.

B.	O otoku těhotných pocházejícího od křečných žil	217
IV.	O prvotoku z materníku w čas těhotenství	218
A.	O prvotoku z materníku vůbec	218
B.	O prvotoku z materníku w čas těhotenství zvláště	220
a)	O prvotoku pocházejícím od trvání měsíčního čištění w čas těhotenství.	221
b)	O prvotoku w čas těhotenství pocházejícím od odlupování se weg ceneb koláče w pravidelném místě ležícího	222
V.	O porodu předčasném	227
	O klystérech protikřečných §. 450. — Poznámění o studených obkladkách §. 452.	
VI.	O těhotenství mimomaterníkovém	236
VII.	O těhotenství zvrhlinovém	238

Šestý oddíl.

	O chybném porodu a o chování se babičky při něm	242
I.	O porodech chybných pro příčiny w rodiče samé spočívající	242
A.	O porodech, kteréz pro gisté nemoci rodiče chybnými se stávají	243
1)	Slabost celého těla §. §. 471 a 472. — 2) Nemoci s dušností spogené §. 473. — 3) Krevnatost celého těla §. 474. — 4) Mdloby §. 475. — 5) Vrhnutí §. 476. — 6) Krvácení z rozličných částek těla od rodidel vzdálených §. 477. — 7) Křeče §. 478. — 8) Psočník §. §. 479—483.	
B.	O chybném porodu, kteréz w nepravidelné způsoblosti částek rodících se zakládá	251
a)	O chybném porodu spočívajícím w nepravidelnosti pániční	251
1)	O těsné pániči	252
	Pánvice sauměrně těsná §. 489. — Pánvice nálewkowitá §. 493. — Pánvice anglickau nemocí znetvořená §. 495. — Pánvice rozměkčená §. 496. — Pánvice wykostlinami a špatně zhogenými zlomeninami kosti stisněná §§. 497 a 498. — Pánvice šířmo a pánvice na přjč stisněná §§. 499 a 500.	
2)	O přjliš prostranné pániči	262
3)	O chybné náklonnosti pániční	265

- b) O porodech chybných pro wady měkkých zewnjch a wnitř-
 njch rodjicjch částek 268
- 1) O wadách hanby pysků 268
- Otoř wodnatelný §. 523. — Otoř zaněcený §. 524. —
 Městky §. 525. — Otoř krewnj §. 526. — Hanby pysky
 částečně frostlé a giné znetwárenj zewnjch stydkých
 částek §. 527.
- Poznamenánj o wředech wenerických a o šfkowých bra-
 dawkách na zewnjch stydkých částkách §. 527.
- 2) O wadách prostřednjho masa 271
- Poznamenánj o parnjch láznich §. 528.
- 3) O wadách posswy 272
- Přeweliká úzkost a nepowolnost (gizwy, wyrostliny, kýla
 possewnj, otoky w pánwici, zatwrdlé kusy legna w koneč-
 njku) §. 530. — Roztrženj posswy §. 531. — Nedořonalé
 uzawřenj posswy §. 532. — Městky w posswě §. 533. —
 Suchost a zánět posswy §. 534. — Wýřlop posswy §. 535.
- Poznamenánj o střjkanj do posswy §. 531.
- 4) O wadách maternjku 276
- Ze strany branfy: nepowolnost §. 538; — úzkost (částečné
 frústánj, wyrostliny, řřeč) a úplné frústánj §. 539; —
 zánět §. 540. — Nakloněnj maternjku §. 542. — Žřriwenj
 maternjku §. 543.
- c) O porodech chybných pro neprawidelnost bole stj
 porodnjch 280
- 1) O přjliř slabých bolestech porodnjch 280
- 2) O přjliř silných bolestech porodnjch 282
- 3) O řřečných bolestech porodnjch 283
- d) O porodech pro řrwotoř z maternjku chybných 285
- 1) O řrwotořu w čas porodn, řterýž w předwčas-
 ném odlupowánj se řoláče w prawidelném
 mjstě ležjicjho se zařládá 286
- 2) O řrwotořu z maternjku od nasedlého řoláče
 pocházegjcm 288
- 3) O řrwotořu, genž w roztrženj maternjku se
 zařládá 296
- C. O porodech pro neprawidelnosti částek, gež to
 rodjicjm částkám přiléhagj, chybných 298
- Naplňenj konečnjku a močowého měchýře, zlatá žjla, řa-
 meny w měchýři močowém, otoky w pánwici §. §. 583—
 586. — Kýly §. §. 587—591.

II. O porodech pro nepravidelnosti dítěte chybných	302
A. O nadobyčegné velikosti dítěte	302
a) O nadobyčegné velikosti celého těla dětského	302
b) O nadobyčegné velikosti jednotlivých částí dětských	304
1) O přirozené vodnatelnosti dětské hlavy neb o vodnaté hlavě	304
2) O přirozené vodnatelnosti břicha dětského	305
Poznamenání o nadobyčegné velikosti jednotlivých části břichů §. 601.	
B. O nepatrné povolnosti neb stlačitelnosti hlavy	306
C. O chybách w tvaru dítěte	307
D. O chybném položení dítěte	308
O samoobrácení se dítěte	313
O samowynowání se plodu	313
E. O chybné postavě dítěte	315
a) O předláhání uší vedlé hlavy	315
b) O předpadnutí hořejších uší vedlé hlavy	316
c) O předpadnutí dolejších uší vedlé hlavy	317
d) O předpadnutí hořejších a dolejších uší vedlé hlavy	317
III. O porodech, kteréž pro vady spolu- části dětských chybnými jsou	317
A. O vadách vod, pokud porodu překážeti mohou	318
a) O příliš velikém množství vod	318
b) O příliš skromném množství vod	319
B. O vadách mazder vejcových, pokud porodu překážeti mohou	319
a) O přílišné tlustosti mazder	320
b) O přílišné tenkosti mazder	320
C. O vadách pupeční šňůry, pokud při porodu překážeti mohou	320
a) O překrátké pupeční šňůře	321
b) O obvinutí se pupeční šňůry	322
c) O přetržení pupeční šňůry	324
d) O předláhání a předpadlé pupeční šňůře	325
D. O nepravidelnostech foláče w páté porodní době, pokud ony prodlévání lůžka přičinami bývají, a o krvotoku w tétož době porodní	329

- a) O zadrženi lůžka pocházejícím od slabosti bo-
lesti k lůžku 329
- b) O zadrženi lůžka pro příliš pevné spogení
koláče s materníkem, neb o tak zvaném pře-
rostlém koláči 333
- c) O zadrženi lůžka uzavřením koláče způsobeném 335
- d) O zadrženi lůžka pro chybný směr materníku 337
- e) O zadrženi lůžka pro přílišnou velikost
koláče 337
- Poznamenání o odtržené pupeční šňůře §. 669.

Sedmý oddíl.

O chybném šestinedělí, o některých nemo-
cech novorozeňátek a o chování se ba-
bičky při tom 339

I. O některých nemocích šestineděle 339

- A. O prvoťoku z materníku po porodu 339
- B. O obrácení materníku na vrub 343
- C. O psotníku šestineděle 346
- D. O ťoku zevních rodících částek šestineděle 346
- E. O roztržení se prostředního masa 346
- F. O snížení a předpadnutí materníku w šestinedělí 347
- G. O příliš bolných bolestech poporodních 347
- H. O vadách očí 348
- I. O mléčowce 349
- K. O omlazničce 350
- L. O vadách při močení šestineděle 351
- M. O nemocích prsou w šestinedělí 352

Přeplnění prsou mlékem, mléčotok, nedostatek a špatná po-
waha mléka §. 692. — Zánět prsou §. 693. — Rozpuštění
bradavek §. 694.

II. O některých nemocích novorozeňátek 354

- A. O domnělé smrti novorozenců 354
- B. O předhlaví a prvonáboru novorozenců 359
- C. O žloutence novorozenců 360
- D. O opruzení novorozenců 360
- E. O záněti w jcech novorozenců 361
- F. O hubkách novorozenců 361
- G. O naběhlosti prsou novorozenců 362
- H. O záněti pupku novorozenců 362
- I. O zrozených chybách 363

Osmý oddíl.

Operacíh, kteréz babička w čas nutné potreby sama wykonati smj	364
I. Uměléh protržení mazder wagečnyh	364
II. Obrácení dítěte wúbec	366
A. Obrácení dítěte na hlavu a řiť wúbec	367
a) Obrácení dítěte na hlavu neb na řiť pau- bým položením rodičky	367
b) Obrácení dítěte na hlavu neb na řiť zruč- nostmi zewnými	370
c) Obrácení na hlavu zručnostmi wnitřními	371
d) Obrácení na řiť zručnostmi wnitřními	373
B. Obrácení dítěte na nohy wúbec	374
a) Wšeobecná pravidla při obrácení dítěte na nohu	378
b) Některá zvláštňj pravidla, kteráz pro zvláštňj okolnosti při obrácení dítěte na nohu zachována býti musj	383
1) Při chybných položeních dítěte přednj geho plochau ku předu obrácenau §. 752. — 2) Při nedostatečném připra- wenj brančy (umělé rozwjránj brančy) §. 753. — 3) Při dokonale nasedlém koláci §. 754. — 4) Při položenj ra- menem s předpadnutjm hořegššjho audu §. 755. — 5) Při předpadnutj pupečnj šňůry §. 756. — 6) Při těhotenstw dwogčatowém §. 757.	
III. Wytahování dítěte ručama	385
A. Wytahování celého dítěte při porodu no- hama neb kolenama	386
a) Wšeobecná pravidla při wytahování dítěte ručama	387
b) Některá zvláštňj pravidla, kteráz pro zvláštňj okolnosti při wytahování dítěte ru- čama zachována býti musj	392
1) Při přjčném položenj ramenau w pánwici §. 766. — 2) Při položenj hořegššjch audů řjžem §. 767. — 3) Při přjliš wysočém stánj ohybů ločetnjch §. 768. — 4) Při smě- řowánj obličege a přednj plochy dítěte wúbec ku předu §. 769. — 5) Při přjliš nesnadném wydobývánj hlavy, řdyž o zemření dítěte přeswědcení gsme §. 770. — 6) Při chybném wstaupení hlavy do rowného průměru wchodu pánwičnjho §. 771.	

B.	○ wytahowánj celého dítěte při porodech řitj	394
	1) Když řit gessťe pohybliwě nad wchodem pánwice stogj §. 774. — 2) Když řit giž pewně w pánwici stogj §. 775.	
C.	○ částečném wytahowánj dítěte rukama, neb o umělém wydobýwánj ramenau a hlavy neb hlavy samé po narozenj ostatnjho těla	396
IV.	○ umělém odlupowánj koláče a odegm utj lůžka	396
A.	○ Sednánj při umělém odlupowánj a odegm utj lůžka wůbec	397
B.	○ Sednánj při přirostlém koláči	398
C.	○ Sednánj při uzavřenj lůžka	398

Dodatek.

○	některých zvláštňjch powinnostech babičky	399
I.	○ wykonánj řřtu z potřeby	399
II.	○ chowánj se babyčky při náhlém zemřeni těhotné, rodičky, sestinedělky neb noworozeného dítěte	400
III.	○ chowánj se babyčky w pádech soudňjch	402